

CUVÂNT ÎNAINTE

Aspectele tratate în prezenta monografie sunt de strictă actualitate având în vedere actualul context internațional și la nivel național, caracterizat prin creșterea consumului de droguri, cu deosebit de grave consecințe pentru utilizatori și profituri uriașe pentru producătorii și traficanții de asemenea substanțe, care, obținând venituri mari din activitățile ilicite desfășurate, le investesc în special pentru dezvoltarea criminalității organizate transfrontaliere.

După prezentarea anumitor considerații privind noțiunea și caracteristicile drogurilor, în monografie sunt relevate unele particularități ale celor mai frecvente substanțe stupefiante, astfel încât cititorii să poată avea cunoștințele necesare pentru a evita capcanele menite să-i transforme în consumatori.

Apoi, se realizează un tablou succint al situației traficului și consumului de droguri în diferite regiuni ale lumii, cât și în România, după care sunt indicate unele procedee folosite de traficanții și distribuitorii de droguri pentru ascunderea „mărfii” și evitarea organelor care acționează împotriva unor asemenea activități ilegale.

Referindu-se la riscurile rezultate din consumul de substanțe stupefiante, autorii reușesc să prezinte publicului larg consecințele dezastruoase asupra personalității, sănătății, vieții profesionale și sociale a celor care devin dependenți de droguri. Totodată, aduc la cunoștință și consecințele în planul răspunderii penale pentru cei care încalcă regimul juridic al substanțelor stupefiante.

Remarcabile sunt și propunerile de modificare și completare a *Legii nr. 134/2011 privind combaterea operațiunilor cu produse susceptibile a avea efecte psihoactive*, astfel încât reglementările

cuprinse în aceasta să aibă o mai mare eficiență în ce privește lupta împotriva fenomenului „etnobotanicelor”, avându-se în vedere că, după adoptarea respectivei legi, consumul nu a scăzut, ci dimpotrivă este în continuă creștere.

Aspectele de *lege ferenda* prezentate sunt deosebit de utile judicios argumentate științific și pot să contribuie neîndoielnic la combaterea consumului de substanțe noi cu efecte psihoactive într-o mai mare măsură.

În final, se face referire la măsurile de prevenire a traficului și consumului de droguri, adoptate la nivel global, european și național. De asemenea, se subliniază necesitatea cooperării internaționale pentru eradicarea acestui fenomen, adoptându-se, de către state, strategii comune în acest sens.

Ca o concluzie generală apreciem că monografia conține informații științifice remarcabile, utile atât teoreticienilor, cât și practicienilor dreptului, dar în mod deosebit publicului larg care, citind această carte poate să înțeleagă riscurile majore care decurg din producția, traficul și consumul de substanțe stupefiante, ceea ce ar fi de natură a contribui la reducerea acestui flagel.

Prof. univ. dr. Ioana VasIU

INTRODUCERE

În goana lor după bani, producătorii, traficanții și distribuitorii de droguri sunt în continuă căutare de consumatori pe care-i atrag profitând de inocența lor – mai ales a tinerilor – și de lipsa de documentare asupra efectelor dezastruoase ce apar ulterior consumului și instaurării dependenței care-i transformă în oameni lipsiți de orice control și de voință, astfel că-și risipesc toate veniturile, averea lor și a părinților, ajungând apoi să fure, să tâlhărească ori chiar să omoare pentru procurarea banilor necesari cumpărării „dozei” fără de care nu pot să trăiască, dar care-i conduce implacabil spre dezastru.

O dată cu prima doză, care de multe ori este oferită gratuit sau la prețuri foarte mici, (uneori este pusă în cafea sau în alte băuturi, fără știrea consumatorului), persoanele în cauză intră pe un traseu de iluzorie fericire (în realitate fără vreun orizont benefic), îndepărtându-se de viața reală și, pierzându-și luciditatea, se îndreaptă cu pași repezi spre infernul plin de suferințe și de privațiuni în plan personal, familial, profesional, dar și social.

Concomitent cu distrugerea idealurilor, a viitorului, consumatorii de droguri transformă într-un adevărat calvar și viața celorlalți membri ai familiei, ajungând, în timp, să fie izolați și de colegi sau prieteni, în general de restul societății oneste. De asemenea, ei nu mai sunt utili nici la locul de muncă, neputând să facă față unei profesii onorabile, astfel că de multe ori apucă drumul infracționalității, parte din ei întâlnindu-i în penitenciare, urmare comiterii unor fapte penale, uneori foarte grave, ceea ce duce la privarea de libertate și separarea de societate pentru perioade îndelungate de timp.

În situația tinerilor consumatori de substanțe stupefiante părinții se află într-o situație dramatică, de cele mai multe ori aceștia simțindu-se neputincioși în fața viitorului tragic pentru copiii lor pe care nu reușesc să-i scoată de sub influența malefică a drogurilor, în ciuda eforturilor deosebite făcute în acest sens.

Uneori, denunțarea consumului de droguri la organele de justiție s-a realizat chiar de către părinții celor în cauză, conștientizând că nu mai au alte variante de a-i opri din drumul lor spre pieire, deși mulți din ei ar fi în stare să-și dea chiar viața pentru binele copiilor, în practică existând numeroase cazuri în care unii părinți au consimțit să ia asupra lor fapte penale (chiar și crime) comise de proprii copii, executând ani grei de închisoare.

Acei părinți la care rațiunea a înfrânt pentru o clipă sentimentele de așa-zisă „protecție” a copiilor, după ce în prealabil încercaseră toate metodele de convingere, tratamente costisitoare pentru dezintoxicare etc., au conștientizat cu durere că trebuie să le facă un rău mai mic pentru a-i scăpa de răul capital, închisoarea rămânând ultima variantă pentru a-i separa de cei care-i alimentau cu droguri și care, indubitabil, după „bunăvoința” de la început urcă prețurile pentru fiecare „doză”, speculând faptul că dependența de drog la victimele lor crește, fiind necesare tot mai multe substanțe stupefiante pentru a-și ameliora stările de sevraj, din ce în ce mai dureroase.

Este dramatic pentru un părinte să-și denunțe propriul copil și nu toți au luciditatea care să le învingă sentimentele puternice de afecțiune, de vinovată ascundere a adevărului, fiind de acord cu aplicarea pedepsei, cu pierderea libertății celei mai apropiate ființe, numai pentru a o readuce la viață.

Ei o fac însă și din disperare, întrucât nu mai era nicio cale de salvare pentru copilul lor care – datorită dependenței de drog – avea

voința paralizată, nu mai era stăpân pe el, aluneca inevitabil către moarte.

Urmărind apoi reacția unor asemenea părinți în timpul judecății, se observă, la fiecare termen, cum figura lor plină de suferință și regrete pentru situația copilului denunțat de ei, imploră milă de la completul de judecată, dorind, cu sufletul plin de remușcări și împietrit de durere, libertatea celui pe care-l așteaptă din nou acasă, sperând, împotriva rațiunii, că poate acum va reuși să se smulgă totuși din mrejele otrăvitoarelor droguri.

În unele cazuri, după ani de detenție, consumatorii care și-au recăpătat voința și dorința de viață au renunțat la drog și s-au întors în familie, în general în societate, însă coșmarul perioadei de dependență și suferințele din închisoare îi urmăresc încă mult timp, ca și „caziorul” care-i va face să se simtă stigmatizați, astfel că trebuie multă străduință și eforturi susținute pentru a-și recăștiga onoarea și adevărații prieteni, plătind cu imense suferințe necugetarea din perioadele de rătăcire când au crezut greșit în „vânzătorii” de iluzii lipsiți de scrupule, a căror goană după un profit murdar frânge destine ce puteau să fie fericite dacă era mai multă luciditate și rațiune la început.

Adevărata tragedie se produce însă în celelalte numeroase situații când consumatorii de droguri n-au reușit în nici un fel să scape de dependență și au sfârșit prin trecerea în neființă, după lungi chinuri și după ce au degradat și viața celor din jur, pe care i-au lăsat mai săraci sufletește și, de multe ori, material.

Dacă tinerii, cât și ceilalți consumatori, ar ști de la început riscurile la care se expun, documentându-se mai mult cu privire la consecințe înainte de a accepta să se implice în caruselul acestui miraj otrăvitor, producătorii, traficanții și distribuitorii de droguri

n-ar mai reuși să-i inducă în eroare, furându-le, pe lângă bani, și viața lor normală dinainte de a se lăsa atrași în cursă.

Infractorii înrăiți din zona producției, traficului și distribuției de droguri n-au nici un Dumnezeu și distrug milioane de destine pentru lăcomia lor de a se îmbogăți prin metode total inumane, astfel că întreaga comunitate internațională și fiecare din statele planetei au responsabilități imense în anihilarea activităților criminale și pedepsirea aspră a celor care vând „moartea albă”, dar și în a-i educa pe oameni în sensul respingerii acestor daruri distrugătoare.

De asemenea, fiecare individ trebuie să fie mai vigilent și să depună mai multă stăruință pentru cunoașterea efectelor dezastruoase ale drogurilor înainte de a începe consumul acestora, protejându-și astfel propria persoană, dar și pe cei din jur.

CAPITOLUL I

CATEGORII DE DROGURI ȘI CARACTERISTICI ALE ACESTORA

Drogul este substanța, licită sau ilicită, al cărei consum (din motive medicale sau din alte motive), determină fenomene de dependență¹ și toleranță².

Produsele și substanțele stupefiante sau toxice, definite ca atare și prohibite de legislațiile naționale și internaționale, sunt denumite, în limbajul curent, droguri.

Cuvântul „drog” provine de la noțiunea de origine olandeză „droog”, care desemnează orice substanță utilizată în terapeutică datorită unor proprietăți curative, dar al cărei efect este, câteodată, incert și nociv pentru organismul uman.

Numele de drog îl poartă și două plante – un arbust cu flori gălbui (Genista Albida) și o plantă târâtoare, din familia leguminoaselor, ce crește prin pășunile montane (Genista Oligosperma) – fără însă ca ele să dețină proprietățile specifice conferite de alcaloizi și, ca atare, să fie supuse controlului internațional, precum drogurile propriu-zise³.

¹ Dependența este un fenomen caracterizat prin nevoia imperioasă sau persistentă de a continua utilizarea drogului, în ciuda consecințelor apărute în plan fizic, psihologic și social, în scopul obținerii unei stări de bine sau pentru a evita starea de rău generată de întreruperea utilizării.

² Toleranța este fenomenul de adaptare a organismului la prezența unei substanțe. Se manifestă prin scăderea progresivă a efectelor, determinând astfel necesitatea creșterii dozelor pentru menținerea efectelor.

³ Drăgan J., „*Aproape totul despre...droguri*”, Editura Militară, București, 1994, p. 41.

Potrivit Organizației Mondiale a Sănătății, *drogul este o substanță care, fiind absorbită de un organism viu, îi modifică acestuia una sau mai multe funcții.*

Denumirea generală de drog se aplică substanțelor care pot fi desemnate și prin termenul de stupefiante.

Din punct de vedere farmacologic, drogul este o substanță utilizată în medicină, a cărei folosire abuzivă poate crea însă dependență fizică⁴ sau psihică⁵ ori tulburări grave ale activității mentale, ale percepției și ale comportamentului.

Anumite droguri sunt utilizate ca medicamente care ușurează suferința bolnavilor, având acțiune asupra sistemului nervos (psihotrop). Unele sunt prescrise cu succes împotriva durerii sau în

⁴ În acest caz organismul s-a obișnuit cu prezența continuă a substanței astfel încât necesită menținerea unui anumit nivel al acelei substanțe în sânge pentru a putea funcționa în mod normal. În momentul în care acest nivel coboară sub o anumită limită, se instaurează sindromul de abinență caracteristic fiecărui drog. Conceptul de dependență fizică este asociat cu cel al toleranței. La primele consumuri există efecte vizibile la doze foarte scăzute. Totuși, dacă se depășește această fază și consumul devine regulat, organismul se adaptează la substanța toxică sub forma de măsură de protecție. Atunci când un dependent de droguri suprimă consumul, toleranța scade. Dacă după un timp acesta reia consumul în dozele anterioare, va suferi o intoxicație acută care, în funcție de tipul de drog, poate duce la comă sau chiar la deces. Astfel se explică o mare parte din decesele ce survin după supradoze ale căror victime au fost dependente de heroină (Sursa: *Prea rebel să fii condus!*, p. 5, campanie a Agenției Naționale Antidrog, www.ana.gov.ro).

⁵ În acest caz individul consumă periodic drogul respectiv pentru a experimenta o stare afectivă plăcută (plăcere, euforie, mulțumire, sociabilitate) sau pentru a se elibera de o stare afectivă neplăcută (plictiseală, timiditate, stres). Dacă dependența fizică este relativ ușor de depășit în urma unei perioade de dezintoxicare, dependența psihică este mai greu de depășit, dat fiind faptul că ar fi necesare unele schimbări de comportament și de ordin emoțional încât subiectul să obțină satisfacție, să depășească plictiseala, să înfrunte neliniștea, să tolereze frustrarea și să stabilească relații, fără a fi nevoie să recurgă la droguri.

unele boli psihice. De exemplu, morfina este medicamentul cel mai eficace împotriva durerilor puternice în caz de calculi renali și, mai ales, de cancer.

Dacă subiectul nu este bolnav, ori drogurile sunt utilizate în doze puternice, sau dacă sunt amestecate cu alte medicamente sau cu alcool, consumul acestora este ilicit și schimbă comportamentul obișnuit al omului⁶.

Legea nr. 143/2000, privind prevenirea și combaterea traficului și consumului ilicit de droguri, republicată, cu modificările și completările ulterioare⁷, definește drogurile ca fiind plantele și

⁶ Toxicomanii care-și injectează sau inhalează morfină și, mai ales, unul dintre derivatele acesteia, heroina, caută o senzație de plăcere puternică de scurtă durată (flash), ce este urmată de o lungă perioadă de liniște, sau, uneori, de adormire.

⁷ Republicată în temeiul art. 107 alin. (3) din Legea nr. 255/2013 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală și pentru modificarea și completarea unor acte normative care cuprind dispoziții procesual penale, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 515 din 14 august 2013. Legea nr. 143/2000 a fost modificată prin: Legea nr. 169/2002 privind modificarea și completarea Codului penal, a Codului de procedură penală și a unor legi speciale; Legea nr. 39/2003 privind prevenirea și combaterea criminalității organizate; Legea nr. 522/2004 pentru modificarea și completarea Legii nr. 143/2000 privind prevenirea și combaterea traficului și consumului ilicit de droguri; O.U.G. nr. 121/2006 privind regimul juridic al precursorilor de droguri; O.U.G. nr. 6/2010 pentru modificarea și completarea Legii nr. 143/2000 privind prevenirea și combaterea traficului și consumului ilicit de droguri și pentru completarea Legii nr. 339/2005 privind regimul juridic al plantelor, substanțelor și preparatelor stupefiante și psihotrope; H.G. nr. 575/2010 pentru actualizarea anexei la Legea nr. 339/2005 privind regimul juridic al plantelor, substanțelor și preparatelor stupefiante și psihotrope, precum și a anexei la Legea nr. 143/2000 privind prevenirea și combaterea traficului și consumului ilicit de droguri; O.U.G. nr. 105/2011 pentru modificarea art. 1 din Legea nr. 143/2000 privind prevenirea și combaterea traficului și consumului ilicit de droguri, precum și a art. 8 din Legea nr. 339/2005 privind regimul juridic al plantelor, substanțelor și preparatelor stupefiante și psihotrope; Legea nr. 187/2012 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 286/2009 privind Codul penal; Legea nr. 45 din 1 martie 2023 pentru modificarea și